

BİBLİYOGRAFYA

Fasti Archaeologici. Annual Bulletin for Classical Archaeology. Published by the International Association for Classical Archaeology. Vol. I referring to the year 1949 (Firenze 1948). — Vol. II referring to the year 1947 (Firenze 1949).

1829 senesinde ilk Milletlerarası Arkeoloji Kurumunu (Istituto Internazionale di Corrispondenze Archaeologica) meydana getirmiş olan âlimlerden Gerhard, bu kurumun çıkardığı «Annali» lerin ilk cildinde şu satırları yazmıştı : «Hiç bir ilim, esasında, arkeoloji kadar, müteaddit bilginlerin devamlı olarak birlikte çalışmalarına muhtaç değildir. Klâsik sahaya dahil topraklarda hergün yapılan keşifleri takip etmek, bütün Avrupa'da arkeologlar tarafından ileri götürülen tetkiklerden haberdar olmak, her türlü havadisi, bunları bütün araştırmacıların tenkidî hükmüne arz etmek üzere, toplamak lâzımdır. Böyle bir iş, ihtisasları muayyen bir memleketin yahut bir devrenin ufkunu aşmaktadır. Bu, milletlerarası bir işbirliği istemektedir» .

Birinci milletlerarası cemiyetten bir asırdan fazla bir zaman sonra yine Roma'da kurulmuş olan ikinci «Milletlerarası Klâsik Arkeoloji Cemiyeti» «Fasti Archaeologici» adını taşıyan senelik bir dergi neşretmeğe başlamıştır. Cemiyete dahil muhtelif ülkelerde klâsik arkeoloji sahasında çalışan âlimlerin (Türkiye bu satırların müellifi ve bayan Dr. Halet Çambel tarafından temsil olunmaktadır) topladıkları malûmattan meydana gelen bu derginin halen 1946 ve 1947 senelerine ait iki cildi elimizde bulunmaktadır. Bu dergi bütün ülkelerde doğrudan doğruya, yahut bilvasıta Yunan -Roma âleminin sanatı ve anıtlarının tetkiki ile ilgili arkeolojik faaliyet ve neşriyat hakkında mümkün olduğu kadar tam bilgi vermek gayesini gütmektedir. Eser sadece bir haberler yahut bir bibliyografya bülteni değildir. Gerek haberler, gerek neşriyat, muhtevalarının karakterine göre gruplandırılmış, bu suretle meydana gelen grupların birbiriyle olan ilgilerine işaret edilmiştir. Eserin esas konusu klâsik arkeoloji olmakla beraber kronolojik ve coğrafi hudud geniş tutulmuş, Yunan -Roma medeniyeti ile ilgili bütün eski medeniyetler de nazar-ı itibare alınmıştır. Nitekim elimizdeki cildlerde Yunanistan ve İtalya'da neolitik devirden antik dünyanın inkırazına kadar bütün devirleri ve Yunan -Roma medeniyeti ile temasa gelmiş olan bütün Akdeniz kavimleri medeniyetlerini bulmak mümkündür. Eser Romen rakamlarla gösterilmiş şu esas kısımlara ayrılmaktadır :

I — Umumî mahiyette haberler : Enstitüler, arkeoloji işleri, müzeler, pasif korunma tedbirleri, harb tahribatı ve harb sonrası restorasyon işleri, ilmi toplantılar, kongreler, ilim adamları, bibliyografyalar, ansiklopediler, korpüsler, müze katalogları, peryodikler ve saire gibi kolektif neşriyat.

II — Preistorik ve klâsik Yunanistan : Neolitik Ege kültürlerinden İskender'e kadar uzanan Yunan medeniyeti (Yunan koloniler dünyası dahil).

III — Roma imparatorluğundan önceki İtalya : İtalya neolitikinden Augustus zamanına kadar gelen medeniyetler (Kuzey İtalya ve adalar dahil, İskender'den önceki Güney İtalya ve Sicilya âlemi hariç).

IV — Hellenistik dünya ve Roma imparatorluğunun doğu eyaletleri : İskender'den sonra Yunan kültürünün yayıldığı bütün sahalar ve Roma imparatorluğunda Yunan dili ve medeniyetini muhafaza eden doğu bölgeleri.

V — Batı Roma ülkeleri : İmparatorluk zamanındaki İtalya ve Yunan-Roma medeniyeti ile az çok ilgilenmiş bütün batı dünyası.

VI — Geç antik devir : İlk safhalarından itibaren hıristiyan arkeolojisi (IV. asrın sonundan Arap istilâlarına kadar Yunan-Roma âlemindeki kültür tezahürleri).

Her esas kısım âdi rakamlarla gösterilen bir takım tâli kısımlara ayrılmakta, bu tâli kısımlar da, muhtevalarına göre, harflerle gösterilen daha küçük paragraflara bölünmüş bulunmaktadır. Kullanılan diller İngilizce, Fransızca, Almanca ve İtalyancadır. İşte bu suretle hem ikinci cihan harbinden sonra klâsik arkeologlar arasında, ilk defa olarak, bütün dünyaya şamil olmasını gö-nünden arzu ettiğimiz bir birlik ideali tahakkuk etmiş olduğundan dolayı seviyoruz, hem de arkeoloji sahasında ilmî faaliyet ve neşriyatın arttığı bu devirde bunlara dair toplu ve sağlam malûmat veren bir eserin elimizde bulunmasından dolayı büyük bir huzur duyuyor ve gerek Milletlerarası Klâsik Arkeoloji Cemiyetini, gerek başta UNESCO olmak üzere bu derginin basılmasına yardımda bulunan şahıslar ve cemiyetleri ve redaksiyon heyetinin başında bulunan Roma Üniversitesi Etrüskoloji Profesörü M. Pallottino'yu tebrik etmekten zevk duyuyoruz.

ARİF MÜFİD MANSEL

K. Schefold : *Orient, Hellas und Rom in der archäologischen Forschung seit 1939.* (Wissenschaftliche Forschungsberichte. Geisteswissenschaftliche Reihe, herausgegeben von Prof. Dr. Karl Hönn). Bern 1949. 248 sayfa ve 8 levha halinde 32 resim. 80.

İsviçre'de Basel Üniversitesinde Arkeoloji Profesörü olan Karl Schefold arkeologlar ve İlkçağ kültürü muhibleri için son derece faydalı bir eser sunmuş oluyor. Bu eserinde müellif, ancak İsviçre gibi tarafsız bir memlekette mevcut olabilen imkânlardan faydalanmak suretiyle, harp senelerinde, yani 1939 ile 1949 arasında arkeoloji sahasında çıkmış olan bütün eserleri toplamakta, bunları sistematik bir surette gruplandırmakta ve bunların muhteviyatı hakkında kısa, fakat gayet açık malûmat vermektedir. Hemen şunu da kaydedelim ki burada yalnız kitaplar değil, ilmî dergilerde çıkmış bütün makaleler de nazarı itibare alınmıştır. İşte bu suretle bu eser, yalnız eser adlarını muayyen bir görüşe göre sıralayan bibliyografyalardan, yahut bazı münferit eserler hakkında malûmat veren dergi yazılarından ayrılmakta, son on sene içinde çıkan başlıca arkeoloji eserlerini, bunları görmeden dahi haklarında bir fikir edinilebilecek tarzda, tahlil etmek, arkeoloji ilminin yaptığı ilerlemeler hakkında esaslı bir fikir vermek suretiyle son derece önemli bir el kitabı halini almaktadır.